

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VI. Viginti quinque eleemosynarum fructus, summatim explicantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

in indigentibus, cum multo sanore divinae gratiae restituatur in posterum. Sit ergo tibi finis agriculturae hujus, initium celestium sationum. Nec aliter Chrysostomus: Est, inquit, eleemosyna, cum de proposito, cum de liberalitate, cum abunde sit, cum te non tam dare ceses quam accipere, cum quasi lucrantem te, non quasi amittentem consideres: quoniam quidem nisi sic existimaveris, non est gratia. Non est equale lucrum vobis & pauperibus. Nam vos quidem si dederitis, ea dabitis, quae & brevi tandem volentes volentes resignabitis, aliique cedetis: quae vero vicissim recipitis, admodum magna, imò multo majora sunt. An non hic vobis est animus, ut existimetis vos dando accipere? Nemo contriviat nisi qui seipsum ita disposuerit, tanquam magis accipiat quam det, tanquam immensa lucratur, tanquam beneficium magis capiat quam largiatur. Neque enim simpliciter dare, eleemosynam est facere, sed prompto alacrique animo dare, ut eum decet, qui gratiam accipit. Quidam reges sibi adoptantes, non putant se magis dare quam accipere. Adopta tu Christum, & habebis plurimum securitatis. Eisdem proflus animi Augustinus: Noluit Deus, inquit, ut perdas divitias tuas, sed ut locum illis mites. Modò si animus tuus intraret in domum tuam, & inveniret te in locum humido possuisse frumenta, daret tibi humido consistium: scater, perdis quod cum magno labore collegisti; in loco humido possidisti, paucis diebus ista putrescunt. Et quid facies? Leva in superiora. Audires amicum suogentem, ut frumenta levares de inferioribus ad superiora, & non audis Christum monentem, ut thesaurum tuum leve: de terra ad celum, ubi non hoc tibi reddatur, quod servas, sed servas terram, accipias celum; serves mortalia, accipias aeterna.

A catur. Hinc Deo charior, qui Deo similior, familiarerem facit misericordia.

CAPVT VI.

Viginti quinque eleemosynarum fructus summam explicantur.

Magnificè dixit Nazianzenus: Fac calamitosa sis Deus, Dei misericordiam imitando. Hoc est omnium orat. 16. de laudatarum virtutum praestantissima, haec est felicitatis copiam, haec asidet Deo, & magna est cum ipso necessitudine conjuncta. Magna profecto laus à tali manu & calamo. Divinum aliquid haec virtus habet. Ecquid sublimius quam egenti Deum fieri? Facit hoc liberalitas: imitatione in Deum transit. Dei beneficio secleratis soloritur, pluviae stillant, fontes fluunt, segetes surgunt, plantae germinant, arbores abundant, aëre avibus, aquae piscibus frequentantur, pecudes crescunt omnia in alimoniam humanam: Deus etiam ingrattissimos paciscit. Ad indolem hanc divinam proximus accedit homo misericors. Tullianum effatum novimus: Nil habet fortuna melius, quam ut possis; neque natura praestantius, quam ut velis servare plures. Fac velis; licet Deum fieri.

Homo eleemosynarius sit egens Deo.

Hos tales fructus edunt eleemosynae. De his explicatè sed succinè loqui est animus. Ut nemo non sciat quàm ingens, inestimabile bonum sit misericordia eleemosynis exhibita. Illius fructus nunc ordine persequemur.

Eleemosynarum fructus;

S. I.

Primus eleemosynarum fructus: Eleemosyna peccata delet. Oraculum Tobiae & Siracidae novissimus: Eleemosyna ab omni peccato, & à morte liberat, & non patitur animam ire in tenebras. Ignem ardentem exstinguit aqua, & eleemosyna restitit peccatis, & Deus prospexit est ejus, qui reddidit gratiam. Nec Danielis consilium Regi Nabuchodonosori datum ignoramus: Peccata tua eleemosynis redime, & iniquitates tuas misericordis pauperum. Miserere inopum & miserorum, quisquis tibi vis parere Christum, per misericordiae largitatem peccatum omne aut vincitur, aut declinatur. Hoc Chrysostomus explicatissimè docens: Non est peccatum, inquit, quod non possit purgare eleemosyna, quodve non possit extinguere. Omne peccatum infra illam stat. Remedium est ad omne vulnus utile. Omnis injustitiae fomes est avaritia, sed hanc omnem abluit eleemosyna Zachaeus. Quare imitare fratrem, si vis pertinere ad patrem: fac quod Zachaeus fecit, ut merearis, quod meruit. Similitudo officiorum similitudinem exhibet meritorum.

i Eleemosyna delet peccata.

Secundus eleemosynarum fructus: Baptismus alter, eleemosyna. Hic lavare, hic mergere, Christi iubentis vocem sequere: Date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis. Eleemosyna lavacrum animae. Cum priscis patribus clarissime Hieronymus: Hoc, inquit, praestat eleemosyna, quod & baptisma. Lustrali fonte semel tingimur, hic centies, hic millies vel uno die licet ablui. Ignis gehennae rore sacro extinguitur, Vermis conscientiae pia largitione conteritur. Hic tamen Gregorius non silenda observans: Eleemosyna pretium, inquit, nos à culpa liberat, cum perpetrata plangimus & abdicamus. Nam qui & semper peccare vult, & quasi semper eleemosynam largiri, animam non redimit, quam à vitis non compeccit. Quod Paulus dilucidè affirmans: Si distribuero, inquit, in cibos pauperum omnes facultates meas, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Contumacia noxarum insanabilis.

2. Baptismus alter eleemosyna.

Tertius fructus: Eleemosyna ad tribunal Christi patrocina fidelissima. Nec enim solum patrocinaur reo, sed syna ad etiam tribunal

Luc. c. 11. v. 41. Omnia munda, non ex opere operato, ut loquitur Theologus, sed per modum imperationis & dispositionis. Hieron. in Psal. 133. 1. Cor. 6. 13. v. 3. Eleemosyna ad tribunal

Chry. 10. 5. in 7. de just. mibi fit, cum te non tam dare ceses quam accipere, cum quasi lucrantem te, non quasi amittentem consideres: quoniam quidem nisi sic existimaveris, non est gratia. Non est equale lucrum vobis & pauperibus. Nam vos quidem si dederitis, ea dabitis, quae & brevi tandem volentes volentes resignabitis, aliique cedetis: quae vero vicissim recipitis, admodum magna, imò multo majora sunt. An non hic vobis est animus, ut existimetis vos dando accipere? Nemo contriviat nisi qui seipsum ita disposuerit, tanquam magis accipiat quam det, tanquam immensa lucratur, tanquam beneficium magis capiat quam largiatur. Neque enim simpliciter dare, eleemosynam est facere, sed prompto alacrique animo dare, ut eum decet, qui gratiam accipit. Quidam reges sibi adoptantes, non putant se magis dare quam accipere. Adopta tu Christum, & habebis plurimum securitatis. Eisdem proflus animi Augustinus: Noluit Deus, inquit, ut perdas divitias tuas, sed ut locum illis mites. Modò si animus tuus intraret in domum tuam, & inveniret te in loco humido possuisse frumenta, daret tibi humido consistium: scater, perdis quod cum magno labore collegisti; in loco humido possidisti, paucis diebus ista putrescunt. Et quid facies? Leva in superiora. Audires amicum suogentem, ut frumenta levares de inferioribus ad superiora, & non audis Christum monentem, ut thesaurum tuum leve: de terra ad celum, ubi non hoc tibi reddatur, quod servas, sed servas terram, accipias celum; serves mortalia, accipias aeterna.

Aug. 10. 8. in psal. 48. mibi pag. 102.

Vis admittenda eleemosynas commendat.

Dens ab homine eleemosynas urget, ut ei sit similis.

MAGNET IN ELICIT CA

Christi
patrona
si delissima
Prov. c. 21.
v. 14.

Iac. c. 2.
v. 13.

Matt. c. 25.
v. 41. & 42.

4. Eleemo-
fyna sacri-
ficium o-
pimis-
mum, Deo
que gra-
tissimum.
Hebr. c. 13.
v. 16.

5. Eleemo-
fyna colu-
ba est ar-
gentea alis
auris in-
structa.

Chrys. ro. 5.
hom. 7. de
panisenti.

6. Eleemo-
fyna opes
tutissimo
loco col-
locat.

Cyprianus
tract. de O-
pere Eleemo-
fynâ.

Aug. to. 8.
in Psal. 48.
mibi pag.
183. & 184

7. Eleemo-
fyna fru-
it taberna-
cula num-
quam rui-
tura.
Virg. Eclog.
9. initio.

etiam quod vult, persuadet iudici. Salomonis sapien-
tiâ id docemur: *Munus absconditum extinguit iras, & do-
num in sinu indignationem maximam.* Eleemofynâ mode-
stæ dum pauperibus sese infingunt, iram iudicis feve-
rit mitigant. Homo misericors blandissimâ vi devin-
ctum sibi Deum ac obligatum tenet, & non potest
non sperare misericordiam. Iudicium sine misericordiâ
illi, ait Iacobus, qui non fecit misericordiam. Homo im-
misericosus sicus infocunda est, & pomus vidua, quæ
dominicum famem non pavit. Ideo æternum erit ma-
ledicta. Audite arbores sterilissimæ sempiternum
flammæ pabulum. *Discedite à me maledicti in ignem æ-
ternum: Esurivi enim, & non dedistis mihi manducare.*

Quartus: Eleemofyna sacrificium opimisimum, Deoque
gratissimum. Clarissimè beatus Paulus, Beneficentiæ, in-
quit, & communionis nolite oblivisci, talibus enim hostis
promeretur Deus. Quod explicans Augustinus: *Christiani
sacrificium, inquit, est eleemofyna in pauperem.* Non est,
quòd oves aut boves hic circumspicias, quos cultro
destines, quos igni dones: canistrum aperi, deme vin-
cula crumænæ, vestitiarum arcam refera, hinc tuas pro-
me hostias, panem, mœnetam, vestem; famelicum pas-
ce, nudum tegere, argentum divide, & jam sacrificasti.
Sed cave, ne forsan rectè offeras, & non rectè divides.
Est qui sibi videatur in Deum liberalissimus esse, si
dicat: Mi Deus, omnia mea tua sunt. En obtulisti. Iam
etiam divide ac sacrifica. Videamus, quid possis aut
velis in dividendo & sacrificando. Scis illud vetus: Sa-
crificandum Diis sine parimonia.

Quintus: Eleemofyna columba est argentea alis aureis in-
structa. Columbam emisit à suo carcere Noëmus:
illa vesperi reverfa viridem oliivæ ramulum reporta-
vit. Ad obitum nostri vesperam, ubi nos dolorum cin-
get diluvium, redibit argentea hæc columba, & ra-
mum refert oleaginum, fiduciam, pacem, lætitiâ, im-
mortalem gloriam. Aureas expandet alas, & in cælum
subvehet pios manes. Hunc eleemofynæ volatum
Chrysostomus assignans: *Pennata est, inquit, eleemofyna,
& levis, aureas habens alas, ipsos supra modum delectans
Angelos.*

§. II.

Sextus fructus: Eleemofyna opes tutissimo loco collo-
cat. Ecquis tuor cælo? Pecuniâ nihil fallacius,
nihil fugacius; sed compedes illi necit, & injicit ma-
nus eleemofyna. Diffugere non possunt opes tot vi-
duarum, tot pupillorum, tot pauperum manibus de-
tentæ. Cyprianus hoc adstruens: *Patrimonium, inquit,
Deo credimus, nec sicut in vadit, nec calunnia foras evertit.
In tuto ponitur hereditas, quæ Deo custode servatur.* Fru-
mentum malè retentum domi aut à vermibus corro-
ditur, aut acquirit alas, & evolat; abjectum in terram
messem parit copiosam. Pecuniæ loculorum carcere
conclusæ fugiunt, in egenum vulgus sparsæ remanent,
& fructuæ sunt. Insigniter dixit Augustinus: *Ponunt
pueri in thesaurario, & securi sunt; tæponis in manu Christi,
& times? Esto prudens, & prospice tibi in posterum in celo.
Nunc Christiani est præparare sibi domum æternam in bonis
operibus, mittere ante se sumptus, sequi opera sua, attendere
comitem egentem, non contemnere Christum ante januam ul-
cerosum.* Manus pauperum arcæ fidissimæ thesau-
rorum.

Septimus: Eleemofyna fru-
it tabernacula numquam
ruitura. In orbe hoc nusquam non voces illæ perfo-
nant: *Migrate, migrate!*

Vrbs antiqua ruit, veteres migrate coloni.
Vbiq; nobis occurrunt: *Exi hospes, exi, da locum alte-
ri.* Ædificia etiam firmissima multo demû senio col-
labuntur. Nusquam mansio, nusquam civitas permanens,
nusquam tabernaculum expers ruinæ, nisi in cæ-
lo, ubi eleemofyna domos ædificat aureas æternis læ-

culis mansuras. Eò digitum intendens Christus: *Facite
vobis amicos, inquit, de mammonâ iniquitatis, cum des-
ceritis, recipiant vos in æterna tabernacula.* Vis splendidas
domos ædificare. Non prohibeo, sed ædifica in
alto, super solidum; non in imo, non super are-
nam. Gregorius certâ fide commemorans. Iuxta
nos, ait, habitabat futuror, cui nomen Deus dedit,
vir ex asse pius. Hic sui opificii summè sedulus, quid-
quid pecuniolæ per hebdomadam à tenui victu vesti-
tute superavit, labbato in pauperes erogavit. Hinc
aliquis quidam Deo monfrante vidit, eximiam domum
huic viro ædificari, sed solis sabbati diebus. Eleemofy-
na domos non marmoreas, sed aureas, sed gemmeas,
sed æternas architectatur.

Octavus: Eleemofyna divitiis auget mimendo, cumulat
erogando. Imperium hominis in aurum breve ac solli-
citudinis plenum est. Quis unquam perpetuus opum
dominus fuit? aliqui diebus pauculis, alii hebdomadi-
bus aut mensibus non multis, in annos alii plures pau-
ciores numerant argentum; monstrat divitem cen-
tium annorum: ubi hoc monstrum vivit? Eleemofy-
na divitiis in omne ævum colligit fruendas. Noli po-
teris non habere, quod ita dederis. Quod confirmans
Augustinus: *Det unusquisque, ait, non perit, quod dat. Non
dico hoc. Non perit: sed dico. Hoc solum non perit. Alia verò
quæ non dederis, & abundant tibi, aut cum vivis, amittis; aut
cum moreris, dimittis. Nihil uniuscujusque tam est pro-
prium, quam quod eleemofynis fecit alienum. Quid
queris homo, inquit Chrysostomus, ubi pecuniam depo-
nas? Christus suscipere paratus est, & deposita tibi servare,
nec tantum servare, sed etiam multiplicare, & cum senore
multo reddere. Pro pecuniæ tuæ custodiâ non repetit merce-
dem, sed eam ipse reddit. Quæ igitur sumus excusatione digni,
quæ veniâ, quando custodire valentem, & pro custodiâ gratias
habentem, & pro ea præmia reddentem præterimus, & nostra
tradimus custodi debili, qui gratiam se facere putat, si nihil
commissorum intervertat? Eleemofyna perdendo serva-
tur, augetur, multiplicatur.*

Nonus: Eleemofyna pecuniæ profanissimæ sanctimoniam
induit. Sanctum est aurum, quo captivi redimuntur,
quo virgines de pudicitia periclitantes matrimonio
junguntur, quo peregrini aluntur, quo viduæ suble-
vantur, quo inopes alii juvantur. Ita lex Moysis impe-
rans: *Loqueris, inquit, in conspectu Domini Dei tui: Attili
quod sanctificatum est de domo meâ, & dedi illud Levitæ, &
advene, & pupillo ac viduæ, sicut iussisti mihi.* Flagitiosa est
pecunia, quæ superbiæ, quæ libidini, quæ avaritiæ, quæ
aliis famularum flagitiis. Quis pecuniam illam non ap-
petet impiam, quæ saginatur cupiditas, quæ castitas
oppugnatur, quæ veritas jugularur, quæ perfidia nutri-
tur, quæ superbia erigitur, quæ gula pascitur, quæ fi-
des corrumpitur, quæ tribunalia evertuntur, quæ in-
nocentes opprimuntur? Dei donis sapienter ac sobrie
utendum, ne materia honestæ actionis causâ fiat
impetatis. Opes quæ miseris opem afferunt, veræ
opes sunt.

Decimus: Eleemofyna pauperi data, non aliter quam
Christo ipsi donata remunerabitur. Res hæc summi mo-
menti, & altè animo combibenda. Christus in suis
esurit ac sitit, Christus nudus, Christus hospes,
Christus captivus est. Sol meridianus verba Domini-
ca: *Esurivi, & dedistis mihi manducare; sitivi & dedistis
mihi bibere; hospes eram, & collegistis me; nudus, & ope-
ruitistis me; infirmus, & visitastis me; in carcere eram, &
venistis ad me. Amen dico vobis, quam tu fecistis uni ex his
fratribus meis minimis, mihi fecistis.* Quasi foenus traje-
ctitium facimus; hic damus, ibi recipimus; in terrâ
Christus accipit, in cælo reddit. Noli de accipiente
dubitare, noli diffidere de reddente; certissimi nomi-
nis, amplissimæ solutionis debitorem habes; tuum est in
cælum, modo illud utrâque manu attrahas. †

§. III.

Vñecimus fructus: Eleemofyna mercatura utilissima. Facta est quasi navis initoris de longe portans panem suum. Assis unicus pauperi datus centulesimam parit certissimo lucro. Beatus Leo hanc mercaturam suadens: Substantia tua, inquit, cum bene erogatur, augetur: & concupiscere justum misericordiae lucrum, est æterni quæstus sectari commercium. Afirmat Plinius, Cordubam & Carthaginem de solis carduis fativis anguanti incredibilem pecuniæ summam sibi conflare. Prisci scriptoris verba sunt: Certum est carduos apud Carthaginem magnam, Cordubamque præcipue, festertia fena millia, ut parcius reddere. Sunt ceterum quinquaginta millia philippæorum. Adedit; Quoniam portenta quoque terrarum in ganeam vertimus, etiam ea quæ refugium quadrupes consociat. In Epiro, quæ Venetorum terra est, quotannis de solis cephalorum piscium ovis, viginti millia ducatorum colligunt. Ludovicus Guicciardinus, ut rem certam afferat, in Bataviâ de butyro tantum & caseis quoties anno decies centena millia coronatorum, ipsum Adri millionem redigi. Mercatura est lucrosissima. O Christiane, mercatore age, negotiationem exerce. Da panem, & accipe paradisum, da nummum, & recipe regnum; da mortalita, da peritura, & immortalia & æterna brevi consequeris. Eleemofyna mercatura est, sed illius naves nullo merguntur mari.

Duodecimus: Eleemofyna usura laudatissima. Salomon, ut jam supra demonstratum est, apertissime id pronuntians: Foveratur Domino, inquit, qui miseretur pauperis, & vicissitudinem suam reddet ei. O sapientissimè dictum! Non dixit: Deo ponat, sed commodat, sed fœnorat. Avaritiam nostram, & insatiabilem cupiditatem solatur, nobisque Deum offendit esse obligatum. Quid ergo, Deum judicem an debitorem malumus? Demus pauperi, itaque fœneremur Domino, & pro severo judice debitorem humanissimum experiemur Deum, qui se pro paupere, & yadem & pignus statuit. Leo proximè laudatus: Deus, inquit, fidejussor est pauperum, & largissimus redditor usurarum. Demus in usuram, ait Augustinus, sed demus Deo non homini. Quod suaviter expendens Petrus Chrylogus, & Deum debitorem nostrum fidenter alloquens: Domine, inquit, tu vidisti, quia in thesauris tota fides, tota spes in sacculus sit avaro. Et ideo impunitus in celo sacculus vis parari, ut qui te non sequitur ad celum, sequatur saltem sacculos suos. Avere fac tibi sacculos, & fac jubente Deo: quia votis tuis annuit divina majestas. Sed fac tibi sacculos erogando, quia quidam pauper acceperit, Pater celestis suscipit. Et ubi recondit? in celo. At ne forte perdidisse te doleas usuram, centuplum in celesti fœnore recipies, quidquid in celum paupere transmiseris perferente. Eleemofyna omnino usurarum longè fecundissima est usura.

Decimus tertius: Eleemofyna scientiarum & artium omnium multò lucrosissima est. Philosophiam, ajunt non facere ad lucrandum panem. Calumniam est manifesta. Nam unica pars Philosophiæ, seu Mathesin, seu Geometriam dixeris, novum orbem reperit, est quo nostrum inauravimus. Talis sententia, talis ars atque studium est eleemofyna, modico pretio domos amplissimas maximas inaurat.

Novem Atheniensium Archontes, hoc est, summi Governatores, ut Suidas refert, cum magistratum inibant, publicè jurabant, observaturos leges, neque passuros donis se corrumpi. Si quis ipsorum secus faxit, hunc multatæ nomine statuum auream corpori suo æquilebrem Delphis positurum. Lex nobis posita est hæc voculâ D A T E; sed annexam habet promissionem: lex ista E T D A B I T V R. Da pauperi, & auream tibi statuum in celo collocasti, teipso centies major

rem. Hæc illa tam arcana quam lucrosa est scientia, intelligere super egenum & pauperem, & metallo vili aureos montes facere suos. Rex Salomon eburneum regale solium purissimo vestivit auro, iis sumptibus, eoque artificio, ut regum facti restentur: Non esse factum tale opus in universis regibus. Omnibus vel magnificentissimis regum operibus hoc unum antecellit. Vbi nunc illud Salomonis solium est, ubi laminæ illi affixæ? Veteri Christiane, scientiæ misericordis, argenteam in pauperes manum extende, & solium ex auro solidissimum Salomoneo sublimius, magnificentius, diuturnius, æternum in celo tibi posuisti. Rex eris, & in omne ævum folio tuo gaudebis; mors nulla te inde detrahet.

Decimus quattus: Eleemofyna tributum est, quod Regi calorum meritissimo jure penditur. Chrylostomus velut tributū hujus diligentissimus exactor: Hæc, inquit, ante omnia solvamus tributa omnibus ex causis. Multa namque facilitas est, & major merces, & questus amplior, & ingratos se præbentibus majus supplicium. Copiosus ac vehemens fuit aureus hic orator in jurandi ac pejerandi consuetudine abolendâ, non minus tamen in eleemofynâ extorquendâ: Crucior, inquit, & doleo, quod neque rerum experientia, neque tor & tales Dei promissione, neque timor futurorum, neque quotidiana admonitiones nostræ apud tales proficiunt. Non tamen cessabo, etiam sic, ab hoc consilio, donec continuitate importunâ tandem victor respicere ipsos fecero, & à pecuniarum aviditate, quæ mentem eorum obtebrat, ertere valuerō.

Hic ergo quilibet assidue monendus & urgendus: Redde quod debes, redde Eleemofynam quam egeno debes, hanc redde. Vociferatur Paulus, & urget: Reddite ergo omnibus debita: cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal. Hoc idem Christus ipse postulans: Reddite, inquit, quæ sunt Cæsaris, Cæsari; & quæ sunt Dei, Deo. Hoc autè tributū genus inter eleemofynæ fructus numeramus, quia quidquid Christo est tributum, nobis fit dignum, atque sic tripuendo longè verius accipimus quam damus. Reddite ergo, reddite, quæ sunt pauperis, pauperi: reddite, quod prius accepistis, & quod reddendo copiosius recepturi estis.

Decimus quintus: Eleemofyna fama optime conciliatrix præstantissima. Salomon id sup calculo probans: Misericordia & veritas, inquit, te non deserant, circumdæ eas gutturi tuo, & describe in tabulis cordis tui: & invenies gratiam & disciplinam bonam coram Deo & hominibus. Eleemofyna, inquit Chrylostomus, in utraqve vitâ claros exhibet, in istâ famam comparans præclaram, in illâ gloriam tribuens æternam. Vixerat Magdalena pedes Domini, ac capillis exterserat, & omnis domus unguenti odoribus impleta est. Unguentis Christi pedes perlinunt, tergunt capillis, qui pauperes alunt eleemofynis: ita civitatem totam, provinciam, regnumve totum famæ melioris odor permeat. Da egenis, & Domini pedes teristi. Multa quæ tibi superflua sunt, Domini pedibus necessaria. Nemo est, qui virum in pauperes liberalem non commendet, non celo extollat. Illustris ac beatus est dare quam accipere. Natura nobis ubique in exemplum dando præit. Celestes orbés dant lumen, & arcana subsidia innumera: ex alto nobis sol, pluviam, & omnè fertilitatis ministerium: Ignis dat calorem, & multiplex ad vitam commodum: aer dat aves: aqua dat pisces: terra fructus porrigit: animantia carnes & lanam præbent. Æternus Pater dedit Filium, Filius dedit seipsum in trabe immolandum. Quid nos, dum tantum accipimus? Res magna, si prius acceptæ reddimus, ut & ipsa reddita, fœnore millecuplo recipiamus. Emulemur naturam, & conciliemus famam. Fama pessima est, avarus ille ac insatiabilis Euclio: encomium illustrissimum, vir misericors.

§. IV. De

MARCO
IN
ELIC
CA

11. Eleemofyna mercatura utilissima. Facta est quasi navis initoris de longe portans panem suum. Assis unicus pauperi datus centulesimam parit certissimo lucro. Beatus Leo hanc mercaturam suadens: Substantia tua, inquit, cum bene erogatur, augetur: & concupiscere justum misericordiae lucrum, est æterni quæstus sectari commercium. Afirmat Plinius, Cordubam & Carthaginem de solis carduis fativis anguanti incredibilem pecuniæ summam sibi conflare. Prisci scriptoris verba sunt: Certum est carduos apud Carthaginem magnam, Cordubamque præcipue, festertia fena millia, ut parcius reddere. Sunt ceterum quinquaginta millia philippæorum. Adedit; Quoniam portenta quoque terrarum in ganeam vertimus, etiam ea quæ refugium quadrupes consociat. In Epiro, quæ Venetorum terra est, quotannis de solis cephalorum piscium ovis, viginti millia ducatorum colligunt. Ludovicus Guicciardinus, ut rem certam afferat, in Bataviâ de butyro tantum & caseis quoties anno decies centena millia coronatorum, ipsum Adri millionem redigi. Mercatura est lucrosissima. O Christiane, mercatore age, negotiationem exerce. Da panem, & accipe paradisum, da nummum, & recipe regnum; da mortalita, da peritura, & immortalia & æterna brevi consequeris. Eleemofyna mercatura est, sed illius naves nullo merguntur mari.

12. Eleemofyna usura laudatissima. Salomon, ut jam supra demonstratum est, apertissime id pronuntians: Foveratur Domino, inquit, qui miseretur pauperis, & vicissitudinem suam reddet ei. O sapientissimè dictum! Non dixit: Deo ponat, sed commodat, sed fœnorat. Avaritiam nostram, & insatiabilem cupiditatem solatur, nobisque Deum offendit esse obligatum. Quid ergo, Deum judicem an debitorem malumus? Demus pauperi, itaque fœneremur Domino, & pro severo judice debitorem humanissimum experiemur Deum, qui se pro paupere, & yadem & pignus statuit. Leo proximè laudatus: Deus, inquit, fidejussor est pauperum, & largissimus redditor usurarum. Demus in usuram, ait Augustinus, sed demus Deo non homini. Quod suaviter expendens Petrus Chrylogus, & Deum debitorem nostrum fidenter alloquens: Domine, inquit, tu vidisti, quia in thesauris tota fides, tota spes in sacculus sit avaro. Et ideo impunitus in celo sacculus vis parari, ut qui te non sequitur ad celum, sequatur saltem sacculos suos. Avere fac tibi sacculos, & fac jubente Deo: quia votis tuis annuit divina majestas. Sed fac tibi sacculos erogando, quia quidam pauper acceperit, Pater celestis suscipit. Et ubi recondit? in celo. At ne forte perdidisse te doleas usuram, centuplum in celesti fœnore recipies, quidquid in celum paupere transmiseris perferente. Eleemofyna omnino usurarum longè fecundissima est usura.

13. Eleemofyna scientiarum & artium omnium multò lucrosissima est. Philosophiam, ajunt non facere ad lucrandum panem. Calumniam est manifesta. Nam unica pars Philosophiæ, seu Mathesin, seu Geometriam dixeris, novum orbem reperit, est quo nostrum inauravimus. Talis sententia, talis ars atque studium est eleemofyna, modico pretio domos amplissimas maximas inaurat.

Novem Atheniensium Archontes, hoc est, summi Governatores, ut Suidas refert, cum magistratum inibant, publicè jurabant, observaturos leges, neque passuros donis se corrumpi. Si quis ipsorum secus faxit, hunc multatæ nomine statuum auream corpori suo æquilebrem Delphis positurum. Lex nobis posita est hæc voculâ D A T E; sed annexam habet promissionem: lex ista E T D A B I T V R. Da pauperi, & auream tibi statuum in celo collocasti, teipso centies major

3. Reg. c. 10. v. 20.
14. Eleemofyna tributum est, quod Regi calorum meritissimo jure penditur. Chrylostomus velut tributū hujus diligentissimus exactor: Hæc, inquit, ante omnia solvamus tributa omnibus ex causis. Multa namque facilitas est, & major merces, & questus amplior, & ingratos se præbentibus majus supplicium. Copiosus ac vehemens fuit aureus hic orator in jurandi ac pejerandi consuetudine abolendâ, non minus tamen in eleemofynâ extorquendâ: Crucior, inquit, & doleo, quod neque rerum experientia, neque tor & tales Dei promissione, neque timor futurorum, neque quotidiana admonitiones nostræ apud tales proficiunt. Non tamen cessabo, etiam sic, ab hoc consilio, donec continuitate importunâ tandem victor respicere ipsos fecero, & à pecuniarum aviditate, quæ mentem eorum obtebrat, ertere valuerō.

Matt. c. 13. v. 28.
Rom. c. 13. v. 7.
Matt. c. 22. v. 21.
15. Eleemofyna fama optime conciliatrix præstantissima. Salomon id sup calculo probans: Misericordia & veritas, inquit, te non deserant, circumdæ eas gutturi tuo, & describe in tabulis cordis tui: & invenies gratiam & disciplinam bonam coram Deo & hominibus. Eleemofyna, inquit Chrylostomus, in utraqve vitâ claros exhibet, in istâ famam comparans præclaram, in illâ gloriam tribuens æternam. Vixerat Magdalena pedes Domini, ac capillis exterserat, & omnis domus unguenti odoribus impleta est. Unguentis Christi pedes perlinunt, tergunt capillis, qui pauperes alunt eleemofynis: ita civitatem totam, provinciam, regnumve totum famæ melioris odor permeat. Da egenis, & Domini pedes teristi. Multa quæ tibi superflua sunt, Domini pedibus necessaria. Nemo est, qui virum in pauperes liberalem non commendet, non celo extollat. Illustris ac beatus est dare quam accipere. Natura nobis ubique in exemplum dando præit. Celestes orbés dant lumen, & arcana subsidia innumera: ex alto nobis sol, pluviam, & omnè fertilitatis ministerium: Ignis dat calorem, & multiplex ad vitam commodum: aer dat aves: aqua dat pisces: terra fructus porrigit: animantia carnes & lanam præbent. Æternus Pater dedit Filium, Filius dedit seipsum in trabe immolandum. Quid nos, dum tantum accipimus? Res magna, si prius acceptæ reddimus, ut & ipsa reddita, fœnore millecuplo recipiamus. Emulemur naturam, & conciliemus famam. Fama pessima est, avarus ille ac insatiabilis Euclio: encomium illustrissimum, vir misericors.

§. IV.

16. Eleemosynam hominem reddit Deo sum. Leo ser. 10. de Quadragesima.

Clem. Alex. l. 3. Strom. c. 9. Greg. Naz. orat. 16. de amore pauperum.

Luc. c. 6. v. 36. Chrysostomus hom. 36. ad pop. mibi pag. 232.

17. Eleemosynam vites addit orationi maxima. Tob. c. 4. v. 7.

Ecclesi. c. 29. v. 15.

Eleemosynam propitium reddunt Deum.

Psal. 10. v. 27. a Leo ser. de jejuniis c. 1. b Chrysostomus ad Cor. ut supra monimus.

c 18. Eleemosynam sic vincit & expugnat Deum, ut is hominem misericordem ubique protegat.

Ecclesi. c. 29. v. 18. 1. Reg. c. 30. v. 11. & 399.

Decimus sextus: Eleemosyna hominem reddit Deo similem. Misericordia namque imaginem Dei misericordis, in homine misericordis pingit & efformat. Beatus Leo: Vbi Deus, inquit, curam misericordiae, ibi & imaginem suae pietatis invenit. Dixerit olim Poeta:

Regia, crede mihi, res est succurrere lapsis.

Verius ego: Divina, crede mihi, res est miseris subvenire, penuriam eorum sublevare. Verissimè dixit Clemens Alexandrinus: Imago Dei, homo beneficiens. Siquidem, ut Nazianzenus loquitur, nihil adeo divinum habet homo, quam benefacere. Divinitatis consequendae occasionem, o homo, ne abjice. Rex Hispaniarum, Rex Bohemiae, Rex Galliarum, Rex Poloniae, Rex Angliae, Rex Pannoniae, Rex Danicae, magnitudinis, sed à Regnis perituris; Dei titulus est, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis; misericors & miserator Dominus, longanimis & multum misericors. Placet assimilari huic magno Regi? Modum ostendens Christus: Estote misericordes, inquit, sicut & pater vester misericors est. Addit Chrysostomus interpretis: Non dixit, si jejunetis; neque dixit, si suppliciter oraveritis, sed quia aemulatio illam servaveritis, similes eritis patri vestro: sed quid? Estote misericordes. Hoc Dei est opus, hoc si non habeas, quid habes? Misericordiam volo, & non sacrificium. Frigidum est jejunium, sterilis oratio absque eleemosyna. Nihil ita Deum attrahit, sicut Misericordia: non enim spinæ radix unquam oleum parit, sed olive: ita nec avaritiae radix eleemosynam, sed misericordiam. Deo facit similem, hominis misereri.

Decimus septimus: Eleemosyna vires addit orationi maximas, eamque facit exaudiri. Ita Tobias filio præcipiens: Noli, ait, avertere faciem tuam ab ullo paupere, ita enim fiet, ut nec à te avertatur facies Domini. Vis à Deo audiri preces tuas? tu pauperum prius audias. Non persuadebis Deo quod petis, nisi antè pauperum Rhetorica te flexerit.

Audias subinde desiderem & ignavam scribam dicere: Vellem, ut calamus ipse scriberet, meà manu ferriante. Hic simile quid: Absconde eleemosynam in corde pauperis, & hac pro te exorabit ab omni malo. Etiam si tu taceas; tua tamen pro te loquetur eleemosyna, & quidquid volueris, impetrabit, nec unum aliquid, sed omne malum à te submovebit, non orans solum, sed exorans & impetrans, quod postulaverit. Addo: Non tantum eleemosyna tua, sed & pauperes eleemosynis tuis adjuti Numen tibi facillimè propitiabunt. Hinc namque apud Deum eo loco sunt, quo est solent Principes, qui à regum cubiculis sunt. Desiderium pauperum exaudit Dominus. Primi admittuntur, præ ceteris omnibus exaudiuntur. Christus pauperis habitu mendicat: negas pauperi? ergo negas Christo. Si semper pauperem, semper & Christum exaudis. Tu jam ne dubita; vices rependet Christus, parem reponet gratiam, te orantem nunquam non exaudiet. Quod beatus Leo confirmat: a Efficacissima est, inquit, ad exorandum Deum postulatio, cui pietatis opera suffragantur. Qui suum ab inope non avertit animum, citò ad se Dominum convertet auditum. b Chrysostomus vult domi, ubi solemus precari, arculam affigi, ut in eam semper prius eleemosynas conjiciamus, quam preces fundamus. Eleemosyna nostris orationibus vim impetrandi tribuit: Eleemosyna victrix Dei.

Decimus octavus: Eleemosyna sic vincit & expugnat Deum, ut is hominem misericordem ubique protegat. Siracides de eleemosynis dissertans: Super scutum potentis, inquit, & super lanceam adversus inimicum tuum pugnabit. Rex bellicosissimus David, sed simul in eleemosynas pronissimus, Amalecitam servum à suo domino desertum, etiam aegrotum, etiam hostem, amantissimè comple-

xit cibo ac potu refecit, & inter suos numeravit. Hinc David longè potentius eleemosynis quam scutis & lanceis, quam ullis armorum præfidiis, quam copiosis militum cuneis in omni periculo defensus est. Abraham & ipse bellicosus, qui cum trecentis octodecim servis vernaculis quatuor reges fugavit, plus hospitalitate ac eleemosyna, quam pugnantium multitudine ac armis protectus, Deum familiarem sibi ac faventem semper habuit.

Nimirum quod Siracides testatur, Deus prosperator est ejus, qui reddit gratiam. Meruit in posterum, & in tempore casus sui invenit firmamentum. De divite Hebraeo Lazari carnifice narrat Evangelium: Mortuus est dives. Hinc grandis casus viri primarii! sed quia vir iste per eleemosynas nullum sibi stabile firmamentum, quo niteretur, paravit, ideo sepultus est in inferno. Eleemosyna stabilis, propugnat, protegit hominem, vincit Deum.

Decimus nonus: Eleemosyna messis geminata, rerum omnium incrementum. Hoc Paulus paucis complexus: Qui administrat semen seminanti, ait, & panem manducandum præstabit, & multiplicabit semen vestrum. Eleemosyna femini simillima ob plures causas. 1. Semini suo tempore sparsum in eam granorum fecunditatem crescit, ut illud vix nostris oculis credamus: eleemosyna nunc expensa, in vitâ hæc semen, in alterâ segete & messis est longè uberrima. 2. Semen occultatur glebis; eleemosyna mendiculis: fugit videlicet, jaquantiam odit. 3. Semen non arena, sed fertili terræ committitur; eleemosyna non divitibus, aut jam antè plenis, sed egentibus ac miseris tribuitur. 4. Semen non crescit nisi sapius rigatum; eleemosynam primam riget altera, riget tertia, & quarta, &c. riget commiseratio vera. Semen moritur, ut cum usura reviviscat; eleemosyna perditur, ut cum scænore ad dominum suum redeat. 5. Semen vile aut mixtum similem sibi messem provocat, meliorem, melius; eleemosyna parca, tenuis, morosa, raram aut vitiosam segetem producit. 6. Semen non uno loco spargitur; eleemosyna in plures dividitur. 7. Semen brumâ occultum lætius provenit; eleemosyna præmio præsentis viduata, & variis insuper miseris cincta, æternæ beatitudinis provenit lætissimos promittit. 8. Semen in viam aut saxa vel spinas jactum interit; eleemosyna perit, cum in viam vanæ gloriæ cadit, aut ubi cor inmitte ac saxum, vel divitiarum illecebris curarumque spinis oblitum offendit.

Augustinus eleemosynam femini simillimam agnoscens: Opera misericordiae, inquit, semina nostra sunt. Qui parca seminatur, parca & metet. Ergo qui multum seminatur, multum metet, & qui nihil seminatur, nihil metet.

Seminavit Christus pauculos panes, & supra novem milia hominum is saturavit; reliquii panum, modò septem, modò duodecim implevit. Prò quanta messis è tantillo sepine! complures alii sanctorum hominum eandem ejecerunt sementem. Ivo sacerdos vir notæ pietatis & doctrinæ pane non magno complurium egenorum famem sedavit. Arnulphus Sueffionensis Præsul quinque panibus, & totidem vini mensuris supra septingentos homines abundè pavit. Richardus Cicestrensis Antistes pane unico tria millia hominum saturavit. Eleemosyna messis est geminata: nam eleemosynæ fructus tam in hac quam in meliori vitâ percipiuntur. Christus qui potuit augere dando, potest & multiplicare accipiendo. Tu modò non parca seminatur, & ortum facies fructum non trigessimum, sed centesimum, sed millecimum, sed infinitum. Si granum triticum unicam spicam extruderet auream, aut gemmis nobilioribus refertam, topazis, adamantibus, carbunculis onustam; superi! quis semini comparceret? Hæc nostra est infan-

infantia (licet dicere) hæc nostra stulticia, aut infania; auro & gemmis inhiamus, æternitatis gazas in vili habemus. Tu modò femina, & quantum potes largissimè; omni auro gemmis omnibus pretiosiora metes. Eleemosynæ messis non solum aurea, non solum gemmea, sed auro & gemmis æquum fructuosa est.

Vigessimus: Eleemosyna Sanctorum omnium prima cura, summum studium, potentissimum adjumentum. Tot singulares Numinis amici, tot homines sancti virtutibus exercendis sibi nonnumquam dissimiles fuerunt. Hic quidem silentio, ille submissiōni, iste patientiæ totum se consecravit, alii aliis virtutibus magis studuerunt. Cum exercendæ misericordiæ fuit occasio, sibi omnes simillimi fuerunt: unum eorum omnium patrem fuisse dixeris. Hic unus omnium ardor & spiritus, vultus & color unus; in eleemosynas non proni tantum, sed & effusi omnes fuerunt; ut eos non fratres tantum, sed & gemellos agnoscas universos incredibilem benignitatis similitudine.

Constantini Cæsaris Pachomius annos viginti natus militiæ nomen dedit. Hic inter militares copias tiro dum signa sequitur, ad aliquam Christianorum civitatē pervenit. Ab incolis humaniter profusus ac benignè habitus, ut Christi lex jubet, interrogare institit, quòdnam hoc genus hominum sit, in liberalitatem ac misericordiam ad eum effusum? Vbi audiit, Christianos dici, alia atque alia de illorum moribus quæsit. Iamque arbitris remotis solus, cælo manans attollens: Mi Deus, inquit, si mihi tui nominis veram contuleris notitiam, tibi uni jugiter adhærebo, tibi serviam. Dixit & fecit: sacramento militari solutus, in Thebaidem abiit, ubi salutis fonte frustratus disciplinis sanctioribus se totum præcipavit. Omnes Sancti misericordiæ atque eleemosynarum studiosissimi.

Anno millesimo quingentesimo octogesimo tertio, Maurus sacerdos Drepani ad Christiana sacra adiutum sibi munit eleemosynas in captivos erogatis. Ita ille jam grandævus se Christo adiunxit, ducē Misericordiæ. Omnes Sancti eleemosynarum largissimi. Quid multis opus? Cornelius Centurio ad Christum & ad cælum viam sibi stravit eleemosynas. Angelo testē, orationes & eleemosynæ illius ascenderant in memoriam in conspectu Dei. Sanctorum hominum princeps cura summumque studium, eleemosyna. Ideo Paulus exhortans: *Induite vos ergo, inquit, sicut electi Dei, sancti & dilecti, viscera misericordiæ.* Omnes Sancti eleemosynarum studiosissimi.

§. V.

Vigessimus primus fructus: Eleemosyna maximum in morte solatium. Promissum & velut chirographum à Deo est: *Beatus qui intelligit super egenum & pauperem, in die malæ liberabit eum Dominus; Dominus operam feret illi super lectum doloris ejus.* Effatum hoc Petrus Chrysologus ponderans: *Non videbit diem malum, inquit, qui dies bonos habere pauperem fecit. In angustiis, illum Deus clamantem audiet, qui pauperem cum clamaret audivit. Sine causâ accusant peccata, quem pauper excusat. Dominus conservabit eum, & vivificabit eum. Conservabit, ne rapiatur ad panem; vivificabit, ut à mortuis resurgat, & recipiat vitam.* Dies mortis, dies profectò mala, quæ non peior, dies pessima est. Hæc die liberalis in pauperes, à tot malis liberabitur. Aderit illi Dominus, & letalem ejus lectulum solatiis perfundet, mortis dolores mitigabit ac minuet. Augustinus testis locupletissimus: *Namquam vidi, ait, hominem piùm malâ morte finire. Nec Hieronymus meminit se legisse malâ morte sublatum, qui charitatis & misericordiæ opera libenter exhibuisset. Hæc Ambrosius confirmans: Non, inquit, sunt*

hominis bona, quæ tecum ferre non potest: sola misericordiæ comes est defunctorum: Mille Podalyrii, Machaones & Esculapii mille moribundum in vicis retinere, arte nullâ, nullis pharmacis possunt: at verò, quod Angelus Tobie dixit, à morte liberat eleemosyna.

Antævum commenti sunt veteres ab Alcide vinci nequaquam potuisse, quòd Antæus terræ filius quotiescumque dejectus fuisset contumacior resurgeret, modò pedibus matrem contigit, quæ filio novas identidem vires sufficiebat. Pauperes ditioribus pedum loco sunt. Ab his pedibus per eleemosynas pendendum robur, ut à morte, velut Hercule dejecti, venosissime resurgant, atque ita in tempore casus sui firmamentum inveniunt, & post complexum Terræ matris gloriosius reviviscant. Victrix ac triumphatrix mortis eleemosyna.

Vigessimus secundus: Eleemosyna luculentum prædestinationis indicium. Hominum à Deo ad vitam electorum proprius est misericordiæ affectus. Iobus, vir reverè electissimus: *Oculus fui cæcus, ait, & pes claudus, pater eram pauperum:* Pauperibus ad eum faucebam, ut eis non solum eleemosynas dare, sed oculos cæcos, pedes claudos restituere viderer. Non largitor, non patronus tantum, sed pater fui pauperum. Dormit in utraque aurem filius, at pater huc illum in lectulo se versans vigilat, & de pane cogitat ob curas insomnia. Ita Iob, cum pauperes dormirent, ipse per vigilam secum exquirebat, quod ægris aut obaratis, quod viduis & pupillis remedium compararet, unde illis aut istis lectulos vitæque necessaria sufficeret, pater erat pauperum. Atque hoc est intelligere super egenum, hoc arcana ad gloriam electionis signum. Canit Hebraeus Psaltes: *Iucundus homo qui miseretur & commodat, disponet sermones suos in iudicio: quia in æternum non commovebitur.* Ad philosophiæ leges publicè disputaturus, prius argumenta circumpicit: ita rationem redditurus iudici Christo, ad iudicium eleemosynas se præparat. Argumentum habet validissimum istud: *Dixisti Domine: Beati misericordes, quoniam misericordiam consequentur, ego in tuos pauperes fui misericors, ergo misericordiam à te consequar. Memor esto verbi tui servo tuo, in quo mihi spem dedisti.* Tu tuâ in nos liberalitate nihil amittis, nec patrimonium tuum minus; ego meum tui amore minui, cur igitur cælestem mihi gloriam, quam sine incommodo tuo largiris, deneges?

Argumentum in Dari, ajunt Dialectici, negari non potest: da stipem; & in Dari argumentum confecti; sermones optimos in iudicio usurpandos disposuisti; ratiocinatio sibi constat; conclusio non fallit: *in æternum non commovebitur, qui miseretur & commodat.* Eleemosyna charitatis soror, scelerum medicina, electorum nota est. Hominis cælo destinati eleemosyna unicum observat oculum, sed eum qui cernit omnia; illi uni probatam se cupit, à quo & præmium spectat. Date, ô Christiani, date eleemosynas quàm potestis largissimas, & simul gaudete, posse tam vili cælum emere.

Vigessimus tertius: Eleemosyna gratiæ ac promeritorum conservatrix & auctrix fidelissima. Ecclesia sæpius precatur: *Tribue, ô Deus, gratiam in præsentem, & gloriam in futuro.* Gratia nobis nunc necessaria est: si non præcedat hic gratia, non sequetur illic gloria. Paulo stitulum carnis deprecanti responsum est: *Sufficit tibi gratia mea.* Ne animo angaris. Paule, gloria semen est gratiæ: tu modò contentus esto semine, suo tempore cernes segetem. Divina gratia res omnium pretiosissima, hanc fecunditate incredibili auget eleemosyna. Non, puto, infrequens est, ut homo letalinoxâ inquinatus, & hostis Dei, det eleemosynam, quæ nihilominus certâ mercede non careat. Nam hæc talis eleemosyna a homine improbo data vel remunerationem

20. Eleemosyna Sanctorum omnium summa cura, summum studium, potentissimum adjumentum.

Vita Pachomii apud Rufinum, c. 4. mihi pag. 114.

Act. c. 10. v. 4.

Coloss. c. 3. v. 12.

21. Eleemosyna maximum in morte solatium. Psal. 40. v. 2. & 4. Chrysol. ho. 14. mihi pag. 42.

Dies mortis, dies pessima.

Aug. serm. 44. ad fratres in ex.

Pauperes a pud Onirocras pedum nomine significamur, Pierius lib. 35.

22. Eleemosyna luculentum prædestinationis indicium. Iob c. 29. v. 15. & 16.

Psal. 111. v. 7.

Matth. c. 5. v. 7. Psal. 118. v. 49.

Darii dicti Dialectici.

Psal. 111. v. 5. Eleemosyna est electorum nota.

Vide, obsecro mi Lector, quæ in Zoadiano meo de hoc Prædestinationis signo disserui. Symbolo 7. 23. Eleemosyna gratiæ conservatrix fidelissima.

1. Cor. c. 12. v. 9.

tionem in re præfenti obtinet, aut Dei hostem ad poenitentiam deducit, ut Deo reconcilietur, & in pristinam reponatur gratiam. Cum Isaias præciperet esurienti panem frangi, egenos vagosque in domum induci, nudos operiri, promissionem addens liberalissimam: *Sanctas tuas, inquit, citius orietur, & anteibit faciem tuam iustitia tua, & gloria Domini colliget te: Tunc invocabis, & Dominus exaudiet. Interpres dicti Theologus Aquinas clarissime: Et opera pietatis, inquit, peccator liberatur à perditione æternâ, in quantum per huiusmodi opera disponitur ad hoc, ut gratiam consequatur, per quam peniteat. Ingeniosè dixit Augustinus. Ante fores gehennæ stat illam mitti. Olim paradisi aditum princeps Cherubicus rhompeâ flammeâ intercludit: Nunc (ô bene mutatas vices!) ad inferorum portas excubat Misericordiâ, & nensinem suorum ingredi sinit. Tanti est eleemosyna, tantum gratiæ ac promeritorum colligit. Eleemosynarum largitor aut constanter retinet innocentiam, aut celeriter redit ad poenitentiam.*

Iac. c. 18. v. 8. & 9. s. Tho. 2. 2. q. 154. art. 2. ad 5.

Aug. 10. 10. Misericordiâ, & nullum misericordem permittit in carcerem illum mitti. Olim paradisi aditum princeps Cherubicus rhompeâ flammeâ intercludit: Nunc (ô bene mutatas vices!) ad inferorum portas excubat Misericordiâ, & nensinem suorum ingredi sinit.

24. Eleemosyna fiducia ac lætitiæ patens.

Aug. ser. 5. de Verb. Domini.

Chryst. 10. 5. ho. 16. mibi pag. 231.

Misericordiâ ad tribunal Christi nos tuebitur.

Tob. l. 4. v. 12.

Ambr. 10. 5. ser. 81. mibi pag. 863. Principibus præcipi considerandum.

25. Eleemosyna immortalitatis & vitæ æternæ præmium est.

Vigésimus quartus: Eleemosyna fiducia ac lætitiæ patens, spem & fiduciam in Deum accedit, gaudium & lætitiâ ingerit. Peregrinif. hospites, mendicifumus omnes, alienâ & exterâ regione diversamur; nihilominus sceptrum speramus & diadema regium: eleemosynâ dabunt, nemo ambigat, à centonibus ad purpuram evocabimur. Nostri, nunc vita mendicitas mera. Mendicus est vel diuissimus mortalium, vel opulentior Cæreo. Quid enim aliud sunt divitiæ, quam copiosâ Dei eleemosynâ? Nostri, nos conditionis commonefaciens Augustinus: Mendici Dei sumus, inquit, ut agnoscat Deus mendicos suos, agnoscamus nos, nostros. Quam frontem habes petendo ad Dominum Deum tuum, qui non agnoscat patrem tuum? Nescis, inquit Chrylostomus, quod in alienâ regione moramur, tamquam hospites & peregrini? Nescis quod peregrinorum est expelli, cum non expectant, quod & nos patimur: propterea quidquid comparaverimus, hic dimittimus. Cur igitur hic locupletari volumus, unde forsan ante vesperem emigrabimus? Servos, familiam, consanguineos nobiscum non abducemus; opes, quas collegimus, non auferemus; domos, quas ædificavimus, non asportabimus; villas, prædia, agros, latifundia quæ possedimus, relinquemus; viam ignotam inibimus soli; comes esse poterit Misericordiâ. Pecuniâ in choreas aut venationes, in convivâ & potationes, in ludos aut lasciviam expensâ nos neutiquam ad tribunal Christi tuebuntur. Quidquid pauperibus datum est, fidissimo comitatu ad iudicem perducet, defendetque certis patrocinis. Hinc gaudium & lætitiâ, hinc spes & fiducia. Oraculum Tobie verissimum, orbi promulgandum. Fiducia magna erit coram summo Deo eleemosyna omnibus facientibus eam. Hinc Ambrosianum illud: Omnis summa disciplinæ Christiane in misericordiâ & pietate est. Et considera, quanta tibi tum erit gloria (quanta fiducia) cum te omnis ille populus, qui ex promptuariis tuis passus est & relictus, pro tribunali magni illius & iustissimi iudicis cetero à conspiciante circumdabit, pastorem te suam, ac tutorem pium, & misericordem patrem omnigratiarum voce testabitur? Si ergo & tu gloriam (fiduciam) ex divitiis quæris, cognosce quia melius est mille filiorum, quos per misericordiam filios acquisieris, patrem vocari, quam mille aureorum dominum dici. Eleemosyna lætitiæ ac fiduciæ mater. Eleemosyna larga, fiducia maxima.

Vigésimus quintus fructus: Eleemosyna immortalitatis, beatitudinis, æternæ vitæ præmium est. Hac monetâ cælum emimus; ære modico bonum infinitum. Copiosissimi sunt præci Patres in laudandis, & multo magis

A in eliciendis eleemosynis. Sed nihil, putent, testatus, nihil luculentius, sublimius nihil est ad commendandas eleemosynas, quam quod Chrylostomus ore ac calamo luculentissimè testatus est orbi. Ipsissima sacri scriptoris verba sunt: Eleemosyne multa cum facultate calorum aperitur, ut portet. Ac velut Reginâ ingrediente, nullus custodiam ipsi in portis positorum audeat interrogare. Quæ sit, aut unde iter agat; magis verò illico suscipiunt omnes. Sic eleemosyna Regina omnino est, & Regina virtutum, homines celerimè ipsorum in calorum axes adducet, advocati optimi loco suigens. Magna res eleemosyna, præcedit ærem, transtulnam, solis radios cedit, ad ipsum venit calorum culmen, ipsos petransiens calos, & Angelorum populos decurrens, & Archangelorum choros, & omnes superiores potestates, ipsi assistit regali throno.

Ne miremur hoc elogium. Christus humanæ gentis incorruptissimus est iudex, cum tamen eleemosynam & audeat & potest corrumpere, ut pæne ultrâ quàm fatis est faciat, & in condonando longius procedat, & sponte fateatur ac dicat: Demus hoc eleemosynâ. Esurivi, & dederunt mihi manducare. Ita iusto fit benignus; ita misericordiam anteponeit veritati; ita in fateri iustitiæ, lanci peccatorum obiectas manus pauperum præponderat lanx meritum; hac illam eleemosynarum mole pragmat. Beati misericordes, quoniam misericordiam consequentur; paratum sibi regnum à constitutione mundi possidebunt.

Verum enim verò narrandis eleemosynæ fructibus ad finem numquam pertingemus. Nam rectè dixit Nazianzenus: Beneficentiæ erga pauperes infini sunt commoda. Beatus Thomas Aquinas misericordiæ vires subtili trutinâ examinans: Misericordiâ, inquit, inter virtutes proximum respiciet, principatum obtinet, secundum maximam virtutem, & Deo maxime propria: nam summa religio Christiane in Misericordiâ consistit.

Sunt autem Charitas & Misericordia distinctæ virtutes. Amicitia porro & Charitas aut pares accipiunt, aut pares faciunt: Misericordia verò excellenter habet, quâ inferiorum respicit, quæ sublevat. Charitas hominem quâ bonum, Misericordia quâ miserum complectitur: est enim misericors quasi Deus miser, quem iuvat. Quâ quidem in parte Charitas velut inferior Misericordiæ cedit, illi quæ dat primas. Porro eleemosyna liberalitatis aut misericordiæ soror est, charitatis filia. Sed hæc è Theologiæ fontibus vel libalè saltem suffecerit.

Ergo, dum licet, eleemosynæ fructus colligamus: dum vivimus, dum sani sumus, quantâ possimus liberalitate, stipem spargamus. Lucia virgo cum marem Eutitiam ad erogandas pauperibus facultates hortaretur, illaque suaviter responderet: Vitæ suæ finem operiretur, tum demum quod vellet de suis opibus facturâ. Qui filia: Non est, ô mater, inquit valde gratum Deo munus, quod tunc offerimus, cum illius vitam suprema dies eripit. Da quæso, dum sanaes, ne si mortens dederis, invita dedisse arguaris; rem utique, quam, velis nolis, deserere cogèris. Victa rationibus Eutitia, laudavit filie sententiam. Lucia verò jam bonis omnibus ad votum distributis, cum sacrificare diis iuberetur: Sacrificium Deo acceptissimum est, inquit, esurienti panem frangere, egenos vagosque in domum suam inducere, nudos operire, pupillos & viduas in tribulatione eorum visitare. His victimis placatur Deus.

CA